

תקציר הכרעת דין ת"פ 17-02-12935

שמעוני

באישום הראשון, אני מרשיעה את שמעוני ועופר בצוותא בעבירה של לקיחת שוחד ואת דוידי בעבירה של מתן שוחד, ביחס לסכום של 150,000 ₪ בהקשר של עסקת יעדים, ומזכה אותם מחמת הספק מיתר הסכומים.

אני מזכה מחמת הספק את שמעוני ודוידי מעבירות של לקיחה ומתן שוחד בקשר להשבתת אתר האינטרנט.

אני מזכה את שמעוני, עופר ודוידי מלקיחה ומתן שוחד בקשר לעצם היחסים העסקיים בין דוידי לעופר, ואני מרשיעה את שמעוני בלבד, חלף עבירת השוחד, בעבירה של הפרת אמונים מחמת ניגוד עניינים בהקשר זה.

אני מרשיעה את שמעוני ועופר בצוותא בעבירת הלבנת הון בקשר לסכום של 150,000 ₪ ואני מזכה מחמת הספק את דוידי מעבירה זו.

באישום השני, אני מזכה את שמעוני ופונטה מעבירות שוחד, ואני מרשיעה אותם חלף עבירת השוחד בעבירה של הפרת אמונים בצוותא.

אני מזכה אותם מעבירת הלבנת הון.

באישום השלישי, אני מזכה את מילר ופונטה מחמת הספק מכל המיוחס להם.

באישום הרביעי, אני מרשיעה את שמעוני ופונטה בהפרת אמונים בצוותא.

באישום החמישי, אני מרשיעה את שמעוני ואת דוידי בעבירות מס בשנת 2015.

הרקע לכתב האישום

ברקע לכתב האישום עומדים הסכמי פיצוי שחתם שמעוני עם שתי נשים בסכום כולל של מעל למיליון ₪, וצורך דחוף של שמעוני לגייס את הסכום האמור ממקורות חיצוניים, תוך שהוא רותם את פונטה חברו הטוב ומקורבו, ואת עופר אחיו למשימת גיוס הכספים עבורו.

אישום ראשון

על יסוד כלל הראיות שפורטו בהרחבה בהכרעת הדין, שוכנעתי שדויד, כיום אשקלוני בעל אינטרסים רבים בעיר, וכמי שנזקק לעיריה ולראש העיר, נקט במהלכי התקרבות ישירים ועקיפים לשמעוני. העובדה שלמהלכים היו טעמים נוספים עסקיים או חבריים, אינה מפחיתה מתכליתם הברורה להפשיר את היחסים עם ראש העיר וסביבתו, שהיו קרים בתחילת כהונתו של שמעוני, והוא אף קיבל מסרים ששמעוני מתנכל לו בתקופה הראשונה. דויד פעל ליצור אינטימיות וערוץ גישה ותקשורת ישירים למקבלי ההחלטות הבכירים בעיריה, ובראשם ראש העיר, ולהביא לעקיפה או לדרבון של גורמי הביצוע ואנשי המקצוע בעירייה כדי לקדם את האינטרסים היזמיים והעסקיים שלו. דויד פעל להתקרב לשמעוני בין במישרין ובין בהעברת מסרים באמצעות איש הקשר עופר, אחיו של שמעוני, שהיה מחוייב לדויד הן מחמת החברות ביניהם, והן מכוח הפרנסה שזכה בה מפעילותו מול דויד. בנוסף, רכש דויד את המקומון "קול אשקלון" והורה שהפרסומים במקומון יהיו אוהדים לראש העיר ומקורביו.

עופר, אחיו של שמעוני, נרתם למשימה המתוארת בהתלהבות והופעל בהסכמה בשלל משימות שהטיל עליו דויד, וכן העביר מסרים מדויד אל שמעוני ולהיפך.

שמעוני אכן הפשיר ביחסו לדויד, הפגין כלפיו קרבה, ואפשר לו ערוץ ישיר אליו.

המתת

המתת שנטענה בכתב האישום באישום זה מורכבת משני מרכיבים: הראשון, כספים בסך כולל של 366,000 ₪ שהעביר דויד לעופר באצטלא של יחסי תיווך עסקיים, כשבהקשר זה עצם היחסים העסקיים בין עופר לדויד והעברת כספים במסגרתם נטענו כמבססים מתת עצמאית, והשני, רכישת אתר האינטרנט הביקורתי נגד ראש העיר "אשקלון 10" והשבתו.

הכספים

הגעתי למסקנה שבין עופר לדויד התקיימו יחסים עסקיים וקשרי תיווך, שמרבית העסקאות ביניהם היו עסקאות תיווך, ושהמאשימה לא הצליחה להוכיח במידה הנדרשת ממנה את המאפיינים הלא חוקיים להם טענה במרבית העסקאות וקיים ספק סביר בהקשר זה.

מסקנתי היא שונה ביחס להעברת כספים אחת יוצאת דופן וחריגה בחודש מאי 2015 בסך של 150,000 ₪, שלא כנגד עסקת תיווך אלא למטרות אישיות, שהוצגה כביכול כתשלום עבור שיווק עתידי של פרויקט, כשהעברת הכספים הוסוותה בחשבונית כוזבת ובהסכם שיווק מאוחר וכוזב שנרשם בו תאריך פיקטיבי מוקדם. נסיבות העברת הכספים, שלא ניתנו לגביהן הסברים אמניים וסבירים, וההתנהלות בכללותה, מחייבות מסקנה אחת ויחידה לפיה העביר דויד אל עופר עבור שמעוני את הכספים כמתת מושחתת.

בנוסף, אמנם איני רואה מצדו של דויד כל פגם בכך ששילם לעופר עבור עסקאות תיווך, ושהשתדל לחבר לעשות איתו עסקים, אך מצדו של שמעוני, יש במצב שבו עופר חי ומתפרנס מעסקאות עם דויד, ומעביר לשמעוני כספים שמקורם בדויד, בידיעת שמעוני החל במועדים

קרובים לאחר תחילת הקשר ביניהם, ושמעוני מסתיר עובדות אלה זמן ארוך, נמנע מלחשוף את ניגוד העניינים ומציג מצגים לא נכונים, כדי לבסס עבירה של הפרת אמונים מצדו.

השפעה על כלי תקשורת

דומה שלא במקרה לא נכללת בחוק העונשין הגדרה של המונח "מתת" או הגדרה של המונח "טובת הנאה", שכן המחוקק היה ער לכך שמציאות החיים הדינמית והמשתנה תייצר התנהלויות שונות, שלא דווקא נצפו על ידו בשעתו, שיעלו כדי התנהגות מושחתת ונפסדת של עובד ציבור בזיקה לתפקידו הציבורי, ובהתאם לתכלית העבירה, למהותה ולערכים המוגנים שעליהם נועדה לשמור, הוא ביקש לראות באותן התנהלויות ככאלה המבססות עבירה של לקיחת שוחד הראויה לתגובה מחמירה.

בהתאם לתכלית זו, נקבע בסעיף 293 לחוק העונשין שכותרתו "דרכי שוחד", הפותח במילים "אין נפקא מינה בשוחד -", בניסוח ייחודי שהוא על דרך השלילה, כי טובת הנאה שעשויה לבסס מתת אינה חייבת להיות חומרית, היא אינה מוגבלת לכסף או שווה כסף, וכפי שנקבע בהוראת סעיף 293(1) לחוק העונשין, ופורש בהרחבה בהלכה הפסוקה, המתת עשויה להתבטא גם בשירות ובכל "טובת הנאה אחרת", בין שהיא מוחשית ובין שאינה מוחשית, בין שהיא גשמית ובין שאינה ניתנת למדידה.

טובת הנאה נמדדת בעיקר במדדים אובייקטיביים, אם כי קיים גם מרכיב סובייקטיבי אשר בא לידי ביטוי במידה רבה יותר כשעסקינן בטובת הנאה שאינה גשמית – "טובת הנאה אחרת", וכן מקום שטובת הנאה ניתנת לא לעובד הציבור עצמו אלא לגורם אחר שהוא חפץ ביקרו.

מקום בו עסקינן בעובדי ציבור, שהם נבחר ציבור, אשר זקוקים לאמון ולתמיכה הציבורית המתחדשת והמתמשכת, ורואים לנגד עיניהם את ההתמודדות הבאה על התפקיד הציבורי, הרי שיש בהגברת חשיפתם החיובית לציבור, ושיפור דימויים הציבורי כדי לתרום להעלאת הפופולריות שלהם ולהגברת סיכוייהם לחזור ולהיבחר לתפקיד על ידי הציבור.

שיפור הדימוי הציבורי והעלאת יוקרתו של נבחר הציבור, יכולים להתבצע במגוון אפיקים, ואמצעים. אחד מהם הוא העמדת תרומות או הטבות אחרות לגופים עירוניים ציבוריים שראש העיר מזוהה איתם, כשלמרות שראש העיר אינו נהנה מטובת הנאה באופן אישי וישיר, יש בתרומות לאותם גופים כדי לתרום גם להעלאת יוקרתו שלו בציבור ובכך להיטיב עמו.

שיפור הדימוי והגברת הפופולריות בהתאם לתפישה הסובייקטיבית של נבחר הציבור, יכולים להתבצע גם באמצעות טובות הנאה שאינן גשמיות ואינן ניתנות לכימות, שיש להן חשיבות ממשית עבור מקבלן. בקבוצה זו ניתן למנות רשימה לא סגורה של פעולות, ובהן: ייעוץ והעמדת משאבים שתכליתם לקדם את מעמדו הציבורי של נבחר הציבור, לשפר את דימויו החיובי ולהגדיל את סיכויי בחירתו לכהונה נוספת, יחס"צ, פרסום אוהד וחיובי, השתקת ביקורת ציבורית, צמצום פרסום חיובי על יריבים פוליטיים ופגיעה תקשורתית ביריבים.

בהיות טובות ההנאה הללו לא חומריות וקשות יותר למדידה ולהוכחה, ובהינתן העובדה שהן עשויות להינתן גם בשל השקפת עולם של נותן טובת ההנאה, או תמיכה ציבורית או פוליטית בהתנהלות נבחר הציבור, ולא בהכרח מתוך טעמים אינטרסנטיים מושחתים ומשחיתים, ולאור חומרת העבירה והשלכותיה הקשות על המוכתמים בקלון של לקיחת שוחד, ובהתאם לעקרונות החוקיות, מתחייבת זהירות בייחוס טובות הנאה מסוג זה כבסיס לעבירת שוחד.

לפיכך, נדרשת הקפדה על מימוש תכלית החוק ועל האינטרסים הציבוריים שבבסיס האיסור בעבירה, כך שבגדר "טובת הנאה אחרת" מהסוג האמור ייכללו רק טובות הנאה ברורות, גם אם לשון החוק מאפשרת לראות בפעולות נוספות, שמידת חומרתן פחותה, כ"טובת הנאה אחרת".

לצד זאת, אם וככל שמוכחות טובות הנאה ופעולות מן הסוג שפורט לטובת עובד הציבור, אין להשקפתי, בעובדה שחלק ניכר מאותן פעולות קשור למעמדו התקשורתי של נבחר הציבור, ואין בכך שמעורבים בסוגיה יחסים עם התקשורת, כדי להוביל למסקנה שאותן פעולות אינן יכולות לבסס "טובת הנאה אחרת" העולה כדי מתת, או שלא ראוי לבחון אפשרות זו.

כלי התקשורת הם מנשמת אפה של הדמוקרטיה. דומה שלא ניתן להפריז בחשיבות תפקידה של התקשורת בשמירה על ערכי היסוד של השיטה הדמוקרטית, ובהם חופש הביטוי והבעת הדעה, לרבות, כמובן, הבעת ביקורת, כמו גם תפקידה בחשיפה של עוולות ציבוריות, פגמים בהתנהלות הרשויות הציבוריות והתנהגות שאינה תקינה מבחינה ציבורית.

בשל אופייה ומעמדה של התקשורת, נדרשת מחד גיסא, זהירות בייחוס פלילות להתנהגות שהתקשורת מעורבת בה, שכן טיפול בכלים הפליליים בנושאים הקשורים לתקשורת, עלול במקרים הלא מתאימים לגרום פגיעה בערכים שצוינו.

מאידך גיסא, דרושה ההכרה שאי התערבות של המשפט הפלילי בהתנהלות שיש בה שימוש לרעה בפלטפורמה של כלי התקשורת, על הכוח הרב שהם אוצרים בחובם, למטרות אישיות שאין ביניהן לבין זכות הציבור לדעת, וביניהן לבין החשיפה לאור השמש דבר וחצי דבר, עלולה לאפשר לאלה שאינם חפצים בתקשורת פתוחה, ביקורתית, וחוקרת לכרסם בכוחה של התקשורת, באמינותה, תקפותה ובהצדקה למעמדה הייחודי במשטר דמוקרטי, ובד בבד לבצע עבירה חמורה של לקיחת שוחד מבלי לתת את הדין על כך.

קיימים, אם כן, אינטרסים שונים, המושכים לכיוונים שונים, ויש לאתר את נקודת האיזון הראויה בהקשרם בכל תיק ותיק.

בהכרעת הדין מובאים שיקולים שונים, שאינם מהווים רשימה ממצה, ובהם קיומם של אינטרסים עסקיים חיצוניים של בעליו של כלי התקשורת שיש לנבחר הציבור זיקה אליהם, הקו שנקט כלי התקשורת עד כה, סוג המעורבות בנושאים פרסונליים, ובהשפעה על תוכן הכתוב, אופן הצגת המידע ומיקום תמונות וידיעות, אל מול בקשה כללית שהמידע ימסר בצורה מאוזנת, ללא התערבות נוספת מצד נבחר הציבור, עוצמת ההתערבות, התערבות הקשורה בשיפור מעמד נבחר הציבור ו/או התערבות הקשורה ליריביו, כיווני ההתערבות מנבחר הציבור אל כלי התקשורת והפוך, משך ההתנהלות ומידת החשיבות שמייחס נבחר הציבור לסיקור תקשורתי באופן כללי.

בהכרעת הדין פורטו השיקולים בהרחבה, והם מובאים להלן:

ראשית, יש לבחון אם כלי התקשורת מוחזק בידי גורם שיש לו אינטרסים חיצוניים - כלכליים בכלל ומול נבחר הציבור בפרט. ככל שקיימים אינטרסים עסקיים, וככל שאותם אינטרסים חיצוניים עומדים על הפרק או עתידים לעמוד על הפרק בזמן עתיד נראה לעין, במועד שלנבחר הציבור צפויה להיות השפעה עליהם, והם נדונים בין הצדדים במפורש או במשתמע, ואף במרומז בלבד, אזי האפשרות שההתערבות בפרסומים בכלי התקשורת היא חלק מטובת הנאה מושחתת, היא ממשית יותר, והבחינה צריכה להיות קפדנית יותר.

שנית, יש לבחון אם כלי התקשורת מחזיק באופן עקבי בעמדה ובהשקפת עולם כלשהי, אשר מתיישבת מבחינת האג'נדה שלו עם פרסומים הנוחים לנבחר הציבור, שאז הפרסומים האוהדים אינם קשורים בהכרח לקשר מול נבחר הציבור, או שמא הפרסומים ברוח האמורה נובעים רק מהקשר עם נבחר הציבור ו/או מבטאים שינוי בעמדה, שאז הקשר שלהם לטובת הנאה נפסדת הוא ברור יותר.

בנוסף, אם היוזמה למעורבות נבחר הציבור מגיעה מצד כלי התקשורת, בעקבות הנחייה כללית או ספציפית של בעליו, ואם ניתנת גישה למעורבות למקורביו של נבחר הציבור, בהתאם להנחייה מלמעלה, אזי היבטי טובת הנאה הפסולה בהתנהלות הם ברורים ומובהקים יותר.

שלישית, מבחינת התוכן, יש לבחון אם ההתערבות בפרסומים היא בהקשרים פרסונליים, בנושאים אישיים, משפחתיים, יחצ"ניים, שהזיקה שלהם לתפקיד הציבורי של נבחר הציבור היא קלושה, אם בכלל, והתערבות בהם, המובילה לפרסום חיובי או חיובי יותר, נדמית כטובת הנאה ברורה. אפשרות אחרת היא שהתערבות נבחר הציבור היא בנושאי תפקידו ותפקודו, ובקשתו היא שתובא לידיעת הציבור פעילותו הציבורית, וזאת, מבלי להתערב באופן הבאת המידע, תוכנו וניסוחו, שאז גם אם אין הצדקה להתנהלות במסגרת יחסי מראיין-מרואיין או כלי תקשורת - מקור, יתכן שיש פחות הצדקה לערב בה את המשפט הפלילי. להשלמת התמונה אעיר, כי דומה שאם ההתערבות היא משני הסוגים, אזי גם פניות שכשלעצמן אינן בהכרח נגועות, צריכות להבחן ביתר קפדנות.

ועוד בעניין תוכן ונושאי ההתערבות, יש לבחון אם ההתערבות מתבטאת בהגברת הפרסומים החיוביים לגבי נבחר הציבור ופעילותו, ו/או התערבות בצנזור ביקורת, ו/או התערבות במניעת פרסומים חיוביים לגבי יריבים ו/או התערבות בפרסומים ביקורתיים לגבי יריבים. מובן שככל שההתערבות היא בנושאים רבים יותר, האפשרות שמדובר בטובת הנאה אסורה היא וודאית יותר.

רביעית, מבחינת השפעה על הצורה והאופן של הפרסום, יש לבחון אם ההתערבות כוללת גם היבטי צורה, כגון התערבות בניסוח הכותרות, עמודי השער, תמונות, ומיקום ידיעות, התערבות שקשה מאד להסביר אותה במסגרת יחסים שגרתיים של כלי תקשורת אל מול נבחר ציבור.

ככל שננקטים יותר אמצעי התערבות, וככל שיותר התערבויות הן פרסונליות, וככל שהתכנים עוסקים בנבחר הציבור וביריביו, וככל שהיוזמה למעורבות נבחר הציבור מגיעה גם מצד נבחר הציבור ומקורביו וגם מצד כלי התקשורת, בעקבות הנחייה של בעליו, אזי האפשרות שמדובר בהתנהלות לגיטימית מול כלי תקשורת היא קלושה.

חמישית, לאור הפרמטרים השונים, והעובדה שאין מדובר בטובת הנאה מספרית ומדידה, על פי רוב יהיה נכון יותר להכריע אם מדובר בהתנהלות פלילית או לא על סמך בחינה מתמשכת על פני פרק של זמן ומספר של פעולות ולא על סמך ארוע נקודתי או קצר במשכו, אלא אם מדובר בארוע נקודתי חריג ובוטה.

ואחרון, כפי שצוין לעיל, מדובר בטובת הנאה שהמרכיב הסובייקטיבי בה הוא בעל משמעות יתרה, ולפיכך, יש לבחון על פני רצף של זמן, ובמנותק מההתנהלות הפלילית הנטענת, באיזו מידה מייחס נבחר הציבור חשיבות לפרסומים על אודותיו בכלי התקשורת באופן כללי, כשככל שנושא זה חשוב לו יותר, כך האפשרות שעברו מדובר ב"טובת הנאה אחרת" המבססת מתת, היא גדולה יותר.

יישום ההלכות

הגם שמכתב האישום עשוי היה להשתמע שהמאשימה מייחסת שני מרכיבי מתת שונים בהקשרם של שני אמצעי תקשורת שונים: האחד, רכישת המקומון "קול אשקלון" ומתן במה לפרסומים אוהדים ולהתערבות שמעוני ומקורביו בתכני המקומון, והשני רכישת אתר האינטרנט "אשקלון 10" הביקורתי והשבתתו, שכן בכתב האישום תחת הכותרת "מתת" נאמר: "במסגרת מערכת יחסי התן וקח...רכש הנאשם דוידי את הבעלות במקומון קול אשקלון ודאג לסיקור תומך ואוהד לנאשם איתמר", הרי שבמענה לשאלת הבהרה מסרה המאשימה שנושא זה מהווה רק חלק מהנסיבות האופפות את האישום ו"לא נכלל באופן רשמי כחלק מהמתת".

משכך, ועל אף שהבחנת המאשימה בין רכישת המקומון "קול אשקלון", שאינה מרכיב ממרכיבי המתת, לבין רכישת אתר האינטרנט "אשקלון 10" והשבתתו, המהווה מרכיב ממרכיבי המתת, ספק אם חודדה והובהרה דיה לאורך ההליך, לא החמרתי מעבר לעמדת המאשימה ולא בחנתי אם רכישת קול אשקלון והתנהלות המקומון מהווים חלק מהמתת.

אשר להתנהלותו של דוידי בהקשר של רכישת אתר האינטרנט העיון והשבתת פעילותו, זו הייתה מבחינה קונספטואלית עשויה לבסס "טובת הנאה אחרת" המהווה מתת. עם זאת, בשל פרק הזמן הקצר מאד שבין מועד רכישת האתר ב- 29.11.15 לבין התפוצצות הפרשה והמעצרים בתחילת ינואר 2016, פרק זמן שלא אפשר בחינה והבנה מספקת של התמונה הכוללת של ההתנהלות, וכן בשל טעמים ראייתיים נוספים שהיו קשורים למהלך מקביל שעניינו תביעות דיבה שהתנהלו בין שמעוני לבעלי האתר, כמו גם בשל חוסרים ראייתיים, לא מצאתי שניתן לקבוע ממצאים מרשיעים ברמה שמעבר לספק סביר.

המתת אם כן הוא 150,000 ₪ בעסקת יעדים.

יתר מרכיבי העבירה מתקיימים כולם, ובהם קיומם של צרכים קונקרטיים של דוידי מהעירייה וגופיה במגוון היבטים יזמיים ועסקיים אחרים, הבנה מצדו שפניה ישירה לשמעוני או פניה עקיפה באמצעות עופר, והעברת מסרים דרכו, מביאות להתערבות מצד שמעוני, ועשויות לתרום לקיצור תהליכים או לתת לדוידי רוח גבית במגעיו מול מנהל הנדסה, כחשיונות הרוח הגבית התעצמה נוכח תחושתו שמבקשים להקשות עליו במנהל הנדסה ולא להקל.

בהקשר זה יש חשיבות בעיקר לדברים הברורים של שמעוני בסמוך לפני העברת המתת, כי ימשיך לעזור לדויד ב כל העניינים, כדי שדויד מצדו יחוש ויבין שרצון טוב, מעורבות ותמיכה של שמעוני בו, במהלכו מול העירייה, הם בעלי ערך רב.

מבחינת שמעוני, הוא היה מודע לפרויקטים של דויד, ואף אישר שעופר שיתף אותו בתלונות של דויד. יתרה מכך, בהסברו מדוע הבטיח לדויד שימשיך לעזור לו "בכל זאת הוא יזם, אולי אני אעשה משהו שינקום בו. אולי אני אעשה משהו שיפגע לו בעסקים שלו", ביטא שמעוני את מודעותו להבנה של דויד, לציפייה מצדו, ומן העבר השני לחשש שלו משמעוני, בכל הנוגע למידת הסיוע שיקבל דויד משמעוני ומהעירייה לקידום האינטרסים שלו.

אשר לתמורה, שאינה יסוד מיסודות העבירה, מבין כלל הטענות, אני רואה במעורבותו האישית של שמעוני בנושא החתימה על ההיתר בפרויקט סילו בינואר 2015 ביום האחרון שבו מבחינת דויד ההיתר היה יכול להחתם מבלי שיפר חוזה עם צד ג', וכן בהתנהלותו בכל הנוגע לפניית דויד אליו ביחס לבקשה להיתר בבניין פאר לעיבוי עמודים בפברואר 2015, נושא שהיה בעל חשיבות ודחיפות מבחינת דויד, משום ביטוי להתגייסות של שמעוני לקידום ענייני דויד, בידיעת דויד ובהבנתו, תוך יצירת מחויבות מצד דויד ומחויבות מצד שמעוני, העולה כדי תמורה, שיש לה זיקה למתת שניתנה על ידי דויד חודשים ספורים לאחר מכן, בחודש מאי 2015. בנוסף, בעניינים האישיים עסקיים של דויד, בדרישתו לצמצום פרסומי העירייה במקומון אובייקטיבי, לרבות בתקופה שבה ניתנה המתת, ובהוראתו לעופר שיטפל בהפסקת אכיפת עבירות רישוי כלפי מרכולי האחים דויד, אני רואה כמרכיבי תמורה, כשהנושא האחרון מיוחס רק לדויד ולא לשמעוני.

לפיכך, שוכנעתי מעבר לספק סביר שיש מקום להרשיע את שמעוני ועופר ואת דויד בלקיחה ובמתן שוחד בסך 150,000 ₪.

כמו כן מצאתי להרשיע את שמעוני בהפרת אמונים חלף לקיחת שוחד, ביחס לעצם היחסים, הסתרתם והיותו בניגוד עניינים.

בנוסף, שוכנעתי ששמעוני ועופר בצוותא עברו עבירת הלבנת הון שמטרתה להסתיר את מקור הכספים.

אישום שני – מגנזי

באישום זה הואשמו שמעוני ופונטה ולא הואשם ולא העיד מגנזי.

באישום זה שוכנעתי שחוסה, נהגו ואיש הביצוע של מגנזי, ומי שהפך לעד מדינה במספר פרשות הקשורות למגנזי, העביר מטעם מגנזי ובהוראתו 100,000 ש"ח לפונטה עבור שמעוני ב- 28.5.15.

פונטה עשה שימוש בכסף שהתקבל ממגנזי באופן מיידי למימון הסכמי הפיצוי של שמעוני.

בהתבסס על הראיות שנאספו בפעולת עיקוב אחרי שמעוני ופונטה, שבוצעה במהלך החקירה הסמויה במסעדה, בחודש מאי 2015 ימים ספורים לפני המועד של שני תשלומים בסך כולל של 300,000 ₪, הכוללות: גזרי פתק שנותרו על השולחן, ובהם פירוט של אנשים וסכומים שנתנו

במסגרת גיוס הכספים עבור שמעוני, וכן תיעוד של השיחה בין שמעוני ופונטה, שוכנעתי ששמעוני ידע ימים ספורים לפני שהכסף התקבל, על כך שעתיד להגיע סך של 100,000 ₪ ממגנזי לצורך הסכמי הפיצוי, כסף אליו התייחס במסגרת התחשיב שערך בשיחה המתועדת עם פונטה.

למרות קיומה של מתת, הגעתי למסקנה שיש קושי במרכיבים האחרים של העבירה, ובעיקר במרכיב של הקשר הסיבתי - בעד פעולה הקשורה בתפקידו.

בהקשר זה יש משמעות לכך שבכתב האישום נטען ששמעוני נתן למגנזי תמורה בוטה, במובן זה שהוא ניצל לפי הטענה את תפקידו ומעמדו כיו"ר הדירקטוריון וראש העיר, כדי לגרום לשחרור כספי עיכובן שעוכבו כדין הגם שהליקויים לא תוקנו, היינו פעולה שהיא בסטייה מן השורה, אך המאשימה חזרה בה בסיכומים מטענת התמורה הקונקרטית ולא יוחסו לשמעוני תמורות קונקרטיות נוספות באישום זה.

אמנם, נותרו בכתב האישום אינטרסים כלכליים משמעותיים של מגנזי באשקלון בתקופה הרלבנטית, ואכן היו למגנזי אינטרסים שונים באשקלון ושמעוני היה מודע לכך שלמגנזי יש קשר לחלק מהאינטרסים, ואמנם שמעוני קיבל ממגנזי כסף, וידע שטובת ההנאה ניתנה לו בשל מעמדו כראש העיר.

עם זאת, בכל הנוגע לציפיות ממנו, ולמודעותו ביחס אליהן, הגעתי למסקנה שממערכת הראיות, לא מתחייבת מסקנה אחת ויחידה לפיה טובת ההנאה נלקחה בעד פעולה הקשורה בתפקידו, וקיימים מספר קשיים בתזה האמורה.

כך, בנוסף לקריסת התזה של המאשימה באישום זה בדבר קיומם של מתת ותמורה סימולטניים, היינו העברת 100,000 ₪ כמתת, ובמקביל שחרור דמי העיכובן כתמורה, לא שוכנעתי במידה המספקת שלשמעוני הייתה זיקה ממשית מבחינת תפקידו למי מן האינטרסים של מגנזי שפורטו, להבדיל מזיקה כללית לכל פרויקט עירוני בשל מעמדו כראש עיר, לא בהווה ולא בעתיד נראה לעין, באופן שהיה חייב להבין שהציפייה היא שיפרע את השטר כשיצטלבו הדרכים בינו לבין מגנזי. בהקשר זה העדרו של מגנזי, שלא העיד בפניי, הוא בעל משמעות, ומקשה על גיבוש מסקנה חד משמעית בנוגע למרכיב הקשר הסיבתי הנדרש.

לפיכך, הגעתי למסקנה שהזיקה בין שמעוני למגנזי היא מרוחקת יותר, וכי לא בוססה במידה המספקת הטענה שטובת ההנאה ניתנה בעד פעולה הקשורה בתפקידו, ולא ניתן לשלול שהיא ניתנה והתקבלה בזיקה למעמדו של שמעוני כראש עיר, ומתוך הבנה לגבי החשיבות בקיומו של קשר חיובי, וקרוב שעשוי ביום מן הימים לעלות מדרגה.

בשל המסקנה האמורה סברתי כי בנסיבות אישום זה, ניתן ואף נכון יותר להסתפק בחלופה מתונה יותר של הפרת אמונים בדרך של קבלת טובות הנאה על ידי עובד הציבור בהקשר של מעמדו הציבורי.

אציין שקיים דמיון במרכיבים רבים בין עבירת הפרת אמונים בדרך של קבלת טובת הנאה לבין עבירת לקיחת שוחד, והבחירה בין החלופות מושפעת ממדרג החומרה של כלל הנסיבות. עבירת

הפרת האמונים, המבוססת על קבלת טובת הנאה מוכלת במרבית מרכיביה בתוך עבירת לקיחת השוחד, כשעיקר השוני הוא בשאלת הזיקה לתפקיד או הזיקה למעמד של עובד הציבור, והציפייה השונה הנגזרת מכך.

בהתאמה בעבירת השוחד חייבת להיות מוכחת זיקה ממשית בין האינטרסים של נותן טובת ההנאה לבין תפקידו של עובד הציבור, כך שטובת ההנאה נלקחת בידיעה ובהבנה של עובד הציבור שקיימת ציפייה ממנו לפעול לטובת נותן טובת ההנאה במגוון דרכים, בין באופן קונקרטי העולה כדי תמורה ובין בדרך של משוא פנים כללי מתוך הנחה שדרכי השניים יצטלבו. לעומת זאת, בעבירה של הפרת אמונים, היות שטובת ההנאה נלקחת בזיקה למעמד הציבורי, ולא דווקא לתפקיד של עובד הציבור, די במודעות עובד הציבור לכך שטובת ההנאה ניתנת לו בשל מעמדו כעובד ציבור, ולא נדרשת הוכחה של ציפייה ממנו שיספק תמורה.

לעניין אחריותו של פונטה, שהוא איש פרטי, מצאתי שראוי לייחס לו עבירת הפרת אמונים בצוותא חדא עם שמעוני בנסיבות העניין, משום שהדגש בעבירה שבוצעה הוא על קבלת טובת ההנאה ולא על עצם ההימצאות במצב של ניגוד עניינים, ובהיבט זה של קבלת טובת ההנאה מעורבותו של פונטה היא משמעותית: הוא שביקש את הכסף ממגנזי, הוא שקיבל את הכסף במזומן, והוא ששילם באמצעותו עבור הסכמי הפיצוי. פונטה היה במעגל הפנימי של ההתרחשות, ודרגת מעורבותו בקבלת טובת ההנאה, כמו גם הבנתו את משמעות הדברים בהקשרו של שמעוני ושל מעמדו כראש עיר, מחייבים כולם מסקנה בדבר אחריותו כשותף לעבירה.

אישום שלישי – מילר

באישום זה לא הואשם שמעוני.

לאחר בחינה של הראיות ומכלול הנסיבות הגעתי למסקנה שהעברת 75,000 ₪ ממילר לפונטה, לא שיקפה הלוואה שגרתית, תמימה וחברית בין שניים שמנהלים ביחד עסק משותף, ומצאתי שמילר נתן את הכסף כשאינן סיכום בנוגע להשבתו, ושמילר היה מודע לכך שהכסף נועד למימון צרכים ואינטרסים של שמעוני, ולפיכך הסכום מהווה טובת הנאה המועברת ממילר דרך פונטה עבור שמעוני, ויכול לבסס מתת.

לעומת זאת, נותר אצלי ספק ביחס למרכיב הנוסף של הקשר הסיבתי - בעד פעולה הקשורה בתפקידו, כלומר בהקשרה של הזיקה לתפקידו של שמעוני.

מצאתי שלא ניתן לקבוע כמסקנה אחת ויחידה שבמועד העמדת הכסף באוגוסט 2015 היו למילר לבדו או ביחד עם פונטה אינטרסים ממשיים, להבדיל מתיאורטיים והיפותטיים, בהקשר של מיזמי ההתחדשות העירונית, שהם האינטרסים הממשיים היחידים להם טענה המאשימה.

הגם שקיימים נתונים רבים מעוררי שאלות, והגם שיתכן שניתן לקבוע שהאינטרסים העתידיים היו ממשיים דיים, והציפייה הייתה להצטלבות הדרכים עם שמעוני בעתיד הנראה לעין, עדיין ניתן גם להגיע למסקנה שלא אלה הם פני הדברים, ויש להנות את הנאשמים מהמסקנה שנחה להם יותר, אף אם התחושה היא שהתנהלותם אינה תמימה.

בנוסף, ולכך חשיבות רבה, בהעמידו את הכסף מילר כבר ייעץ משפטית לשמעוני וכבר ידע כעו"ד ששמעוני יהיה מנוע מלעסוק בכל עניין שלו, כפי שגם ציין בפניו בשיחה בחודש נובמבר 2015.

אשר לפונטה, לאור בוסריות האינטרסים העסקיים במועד העברת הכסף, ולאור העובדה שפונטה לא שיתף את שמעוני במקור הכסף, ובהתחשב בכך שלא נטענו טענות על ידי המאשימה לגבי מעמד הכסף בשלב שבו נערך מסמך ההלוואה הכוזב, בחודש נובמבר 2015, הגעתי למסקנה שבנקודת הזמן של העמדת הכסף, הגם שאין מדובר בכסף תמים, כאמור, יש להנות גם את פונטה ולו בדוחק מהספק.

אעיר שאיני יכולה לשלול שמסקנתי הייתה שונה, לו הדגש באישום היה על התנהגות הצדדים בנקודת הזמן של נובמבר 2015, אז קרמו היחסים העסקיים עור וגידים, ונוצרו לראשונה אינטרסים עסקיים עם פוטנציאל עתידי, גם אם לא וודאי, להתממשות. בנקודת זמן זו, לאחר שחלפו מספר חודשים, עשויה הייתה להיות משמעות לכך שלא נדונה השבת הכסף. אלא שלא זו הייתה הטענה, וגם באישום זה לא מצאתי לנכון להחמיר מעבר לטענות המאשימה.

לפיכך, מילר ופונטה מזוכים מחמת הספק.

אישום רביעי - הפרת האמונים

לגבי אישום הפרת האמונים, שיוחס לשמעוני ולפונטה בצוותא, בשל גיוס כספים ממקורות ששמעוני לא ידע עליהם והא עלול להמצא בניגוד עניינים בהקשרם, הרי שמצאתי שהעבירה נעברה, כשמהסכום הכולל שיוחס לנאשמים הפחתתי תשלומים אישיים, של בני משפחה וחברים. בסופו של דבר באישום זה, הפרת האמונים היא ביחס לסך של 392,000 ש"ח ובהקשרם הורשעו פונטה ושמעוני בצוותא חדא.

אישום חמישי – אישום מס

בהקשרו של שמעוני - מצאתי שמרבית הכספים שגוייסו למען שמעוני מהווים את הכנסתו וחבים בדיווח ובמס ושמעוני פעל בקשר לדיווח הנוגע לשנת 2015 בהקשרם של אותם כספים מתוך מטרה של התחמקות ממס.

בהקשרו של דויד - מצאתי שההוצאה המרמתית בסך 150,000 ₪ הקשורה לעסקת יעדים, לא הייתה הוצאה בייצור הכנסותיו של דויד, אלא העברת כספי שוחד, לא ניתן היה לכלול אותה בגדר ההוצאות וההתנהלות לגביה בקשר לדו"ח של 2015 נעשתה מתוך מטרה של התחמקות ממס.